

Mistři pera

Do Velké Británie za jejími neslavnějšími spisovateli? Proč ne? Bath se může chlubit Austenovou, Stratford nad Avonou zase Shakespearem. Odtud je to coby kamenem dohodil do Swansea, rodného města dalšího spisovatele – Dylana Thomase.

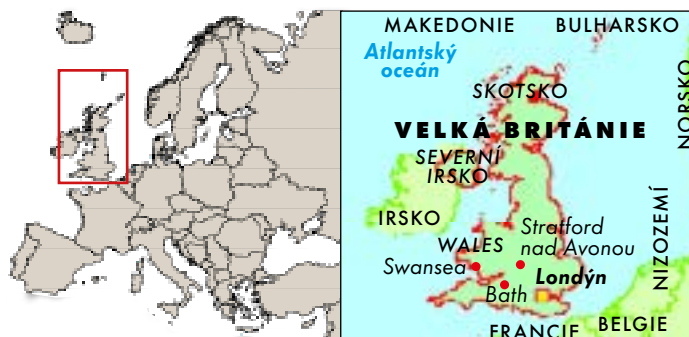
Ve městě Bath, kde žila Jane Austenová od šestadvaceti do jedenácti let, čerpala zřejmě spisovatelka inspiraci pro svůj zásadní román *Pýcha a předsudek*. Aspoň mě o tom přesvědčovala průvodkyně v Centru Jane Austenové, jež byla stylizovaná přesně do období 18. století. Seznámila mě se spisovatelčiným životopisem. Jane Austenová měla prý Bath nejvíce v oblibě, když byla mladičká a jezdila sem s otcem pouze na dovolenou. Navštěvovala bály, nakupovala šaty, popíjela čaj a vřídelní vodu s místní mládeží. Na bály chodila Jane Austen tančovat a sledovat, jak se tu muži dvoří ženám, které s nimi koketují. V prvním románu *Northanger Abbey* Austenová vypráví o mladé Catherine Morland, snažící se rozpoznat skutečné přátele od falešných, v pozdější *Pýše a předsudku* spisovatelka pozorně popisuje chování anglické smetánky. Opravdové slávy se dostalo spisovatelce až po její smrti. V jedenadvacátém století byla většina jejích děl zfilmována. Kdo jí byl předlohou pro postavu Darcyho a kdo pro Elizabeth Bennetovou? Jane Austenová se sama nikdy neprovdala. Sňatky z rozumu pro ni byly nepřijatelné. Když dostala nabídku k sňatku od movitého muže, jehož ne-

milovala, nejdříve tuto nabídku přijala, ale po bezesné noci souhlas zrušila. V sedmadvaceti prožila letní romanci u moře s mužem, jehož by si možná i vzala, zemřel ale bohužel ve válce. Je tedy otázkou, zda to byl jeden z těchto mužů, kdo byl předlohou pro Darcyho. Stejně tak to mohl být Tom Lefroy z Hampshiru – „chlapecká láska“ dvacetileté Jane. Román *Pýcha a předsudek* je fikce inspirovaná mnoha zkušenostmi, jimiž během celého života spisovatelka prošla. Začala ho psát v jedenadvaceti letech a dokončila ho až v osmatřiceti, tedy čtyři roky před svou smrtí, v roce 1813 v Chawtonu. Centrum Jane Austenové je situováno v ulici Gay Street, kde Austenová ve třiceti letech žila. Jsou zde vystaveny dva její portréty, z nichž se na návštěvníka nevině usmí-

vá skromná hnědovláska s pronikavými hnědými očima. Návštěvník může v muzeu zakusit, jaké to bylo žít v 18. století: vyzkoušet si historické šaty, napsat dopis perem a inkoustem, podívat se na stůl prostřený hostům čajového dýchánku.

BÝT NEBO NEBÝT?

Do Stratfordu nad Avonou, rodného města Williama Shakespeara, se z Bathu přesuneme vlakem zhruba během tří hodin. Ve městě hrabství Warwickshire se nám naskytne pohled na Anglii velmi podobnou té v 17. století. Domečky jsou tu malé, pitoreskní, působí stejným dojmem, jako kdybychom v Česku zajeli například do Tělce a kochali se zdejšími zachovalými renesančními měšťanskými domy. Ve Stratfordu jsou však pře-

XXXXXX

XXXXXX

vážně domy hrázděné. Na Rother Street je k vidění věž s hodinami z 19. století. Čtyřstranná gotická věž se lví a orly má na každé straně hodiny s vílou z Shakespearovy komedie Sen noci svatojánské. Za návštěvu ale určitě stojí hlavně literátův rodný dům. Je dodneška udržován v takovém stavu, v jakém bychom ho

mohli vidět v 16. století. Při rozhovoru s místním průvodcem jsem se dozvěděla různé zajímavosti z Shakespearovy doby. Například, že za Shakespeara byla voda nedostatkově zboží. Protože Shakespearova rodina patřila ke střední třídě, myla se dvakrát do roka a místo vody pili několikrát denně pivo, a to včetně dětí. V přízemí je rukavičkárna, v níž pracoval Shakespearův otec John. Rukavice se kdysi vyráběly z kůže selat, jehňat, psů a jelenů. K oprávnění kůže sloužilo vápno, vápenec, vejce a psí exkrementy. V prvním patře je místnost, v níž se William Shakespeare narodil. V kolébce byly děti v prvních týdnech po porodu. Každé třetí prý umíralo. Pokud přežilo a rodina byla věřící, do tří dnů bylo dítě pokřtěno v kostele. Shakespeare byl pokřtěn v kostele Nejsvětější Trojice 26. 4. 1564. Po pár týdnech života bylo dítě přeloženo do postýlky, kde bylo uloženo více sourozenců. Shakespeare jich měl sedm. V mládí se dobře učil, inspirován verši Ovidiovými a divadelní společností s názvem „Lord Leicester's Men“, začal psát divadelní hry. Brzy se dočkal slávy, možná i proto, že psal pro všechny vrstvy obyvatelstva. Úryvky jeho děl se dnes hrají na objednávku v zahradě přilehlé k jeho rodnému domu. Stačí se posadit

do hlediště a nahlas vyslovit hru, ze které by měl herec úryvek zahrát. Herci pak předvedou například Hamleta, Komedii omylů či Kupce benátského. V místním muzeu hned vedle Shakespearova místa narození nalezneme folio z roku 1623, první kompletní posmrtné vydání všech jeho děl, tedy dramát, básní a sonetů.

Ze Shakespeara se stal velmi dobrý obchodník, zakoupil ve Stratfordu dům známý jako New Place (Nové Místo). V něm bydlela i jeho dcera Susanna a vnučka Elizabeth Hall (posléze Nash). Ta po matčině smrti dům zdědila. Elizabeth byla bezdětná, a tak Shakespearovci její smrtí vymřeli. Nové Místo později vlastnili Cloptonovi, dědici stavitele domu, a reverend Francis Gastrell, který dům 143 let po Shakespearově smrti zboural, jelikož neunesl, že se okolo jeho domu neustále potulují davy turistů. K procházce vábí přilehlá zahrada. V ní jsou umístěny sochy amerického umělce Grega Wyatta, reprezentující postá-

 GC23E3H www.geocaching.com

Denmans Treasure - Jedna z mnoha kešek u Port Arthuru, která se nachází na tiché a čisté pláži. Kdo ví, třeba vás u ní přivítá tajemný tasmaný čert.
S 43° 08.329 E 147° 53.709

XXX – vzor

X^{xxxx}
xxx?
xxx^{xxxx}

vy ze Shakespearových dramát. Další atrakcí ve Stratfordu je návštěva divadla Royal Shakespeare Theatre. Je postaveno v duchu divadla kukátkového typu s hledištěm tvaru arény. Soubor Royal Shakespeare Company hraje renesanční hry moderně, avšak s úctou ke klasikovi. V repertoáru jsou i méně známé hry, například *All's well that ends well* (Dobrý konec vše napraví), kde si statečná hrdinka neopětovanou lásku jakousi vychytralostí vydobude. Shakespearovy hrdinky jsou mimochodem velmi emancipované. Možná je to i proto, že všechny ženské role hráli v renesanci muži.

MĚSTO RACKŮ A UMĚLCŮ

Jedním z dalších zajímavých literátů je rodák ze Swansea ve Walesu, jehož

smrt byla potřísněna alkoholem, básník Thomas Dylan. Kromě básní psal i povídky sebrané v prozaické sbírce *Portrét umělce jako štěněte*. Proslavil se coby autor dramatu *Pod mléčným lesem*, což byla původně rozhlasová hra. Úryvky ze zfilmovaného dramatu může návštěvník vidět v expozici místního Thomas Dylan Center, také se blíže seznámit s dílem a životem autora. Snad je to ona zvláštní architektura města, spojující v sobě něco z minulosti i současnosti, co Thomase na tomto místě vábilo. Za svůj život několikrát předčítal své verše v Americe, ale psát tam nemohl. Vracel se vždy ke Swansea Bay. Možná je to křik racků nad mořem nebo velština, naprosto samostatný jazyk, co tu Dylana Thomase drželo. Pokud člověk vyrazí po stopách

autora, nesmí vynechat kavárnu Kardomah, kde se scházeli malíři, skladatelé a spisovatelé, Thomasovi kamarádi. Říkalo se jim Kardomah Gang.

Kousek od Swansea leží pět kilometrů dlouhá písčitá pláž Rhossili Bay, jež je podle cestovatelského portálu TripAdvisor řazena mezi deset nejkrásnějších pláží světa. V jižním cípu pláže se nachází izolované pásmo skal připomínající lochnesku – Worms Head. V odpoledních hodinách je přístupné během asi čtyřhodinového odlivu. Pracovníci organizace National Trust pomáhají turistům s plánováním jejich vycházky, informují je o době odlivu. Člověk si u nich může půjčit dalekohled, aby se podíval na odpočívající tuleně. Pokud však na Worms Head uvíznete, musíte počkat do následujícího odlivu, abyste se mohl vrátit zpátky. Dylan Thomas na Worms Head přečkal půl noci odříznut od světa, aby zde napsal povídku do knížky *Portrét umělce jako štěněte*. A zde také končí moje túra po stopách několika spisovatelů Velké Británie. 🌍

ESTER GEROVÁ

*1982, vystudovala Pražskou konzervatoř. Vedle herectví vystřídala několik zaměstnání, vystudovala Literární akademii Josefa Škvoreckého, obor tvůrčí psaní a publicistika. Čtyř-

měsíční studijní pobyt v Norsku, kde se mimo jiné věnovala cestování, studiu literatury, fotografie a kultury 20. století, považuje za jeden z nejhezčích životních zážitků..

